Notitie voor de Minister van VWS over de resultaten van een onderzoek dat door Inspectie voor de Gezondheidszorg is uitgevoerd naar de toegankelijkheid van ziekenhuiszorg voor illegale vreemdelingen.

In 2006 werd er door de 'Straatdokters' in Rotterdam in Medisch Contact gemeld dat de toegang tot de Rotterdamse ziekenhuizen voor illegalen ernstig zou zijn belemmerd, ook indien er sprake was van medisch noodzakelijke zorg. Patiënten zonder identiteitspapieren zouden aan de ziekenhuispoort worden geweigerd zonder dat er een beoordeling van de gezondheidssituatie door een arts had plaats gevonden.
Deze melding is destijds door de inspectie onderzocht en er werden geen harde bewijzen gevonden dat in Rotterdam in concrete gevallen de toegang tot medisch noodzakelijke zorg was geweigerd. Wel kwam uit het onderzoek naar voren dat er discussie was over de invulling van het begrip 'medisch noodzakelijke zorg', dat het van belang is dat er een goede financieringsregeling komt voor de ziekenhuiszorg aan illegalen en dat de ziekenhuizen goede afspraken dienen te maken met organisaties die betrokken zijn bij de zorg aan illegalen.

N.a.v. dit inspectieonderzoek is destijds door de Minister aan de Tweede Kamer de toezegging gedaan dat de inspectie zou onderzoeken hoe het in zijn algemeenheid in Nederland is gesteld met de toegankelijkheid van de ziekenhuiszorg voor illegalen.
Uitgangspunten daarbij waren dat 'medisch noodzakelijke zorg' altijd dient te worden verleend en dat de vraag of er sprake is van 'medisch noodzakelijke zorg' beoordeeld dient te worden door een arts.
In het kader van dit onderzoek zijn in 2006 en in 2007 een aantal activiteiten ontplooid.
Er zijn gesprekken gevoerd met een vertegenwoordiger van de Stichting Lampion (coördinatiepunt in Nederland voor de hulpverlening aan illegalen), met vertegenwoordigers van regionale netwerken voor de zorg aan illegalen (veelal vertegenwoordigers van GGD-en), met het aanspreekpunt voor dit onderwerp van de Nederlandse Vereniging van Directeuren in de Zorg en met vertegenwoordigers van de organisatie 'Artsen van de Wereld' die zich eveneens bezighoudt met hulpverlening aan illegalen.
Verder is er op verzoek van de inspectie door de 'Stichting Koppeling' (de beheerder van het Koppelingsfonds waaruit de eerstelijns gezondheidszorg voor illegalen wordt gefinancierd) een enquête uitgevoerd onder alle huisartsenpraktijken in Nederland, die veel met illegalen te maken hebben, naar de toegankelijkheid van de ziekenhuiszorg.
Tenslotte is geanalyseerd hoeveel meldingen de inspectie zelf krijgt over deze problematiek.

Uit deze inventarisatie komt naar voren dat de toegang voor illegalen tot medisch noodzakelijke ziekenhuiszorg geen structureel probleem vormt.
Over het algemeen zijn er goede afspraken op dit terrein tussen de regionale samenwerkingsverbanden voor de hulpverlening aan illegalen en de ziekenhuizen. Bijna alle ziekenhuizen hanteren als beleid dat 'medisch noodzakelijke zorg' onvoorwaardelijk dient te worden verleend en dat door een arts in volledige vrijheid dient te worden beoordeeld of er sprake is van 'medisch noodzakelijke zorg'. Er zijn nog maar enkele ziekenhuizen die

problemen gaven. Deze ziekenhuizen zijn hierover door de inspectie aangesproken en de problemen zijn inmiddels opgelost.
Het aantal meldingen over hulpweigering bij de instanties die zich met de zorg aan illegalen bezighouden is gering. Vaak gaat het bij deze meldingen ook over bejegeningkwesties, over druk die wordt uitgeoefend om alsnog te betalen en over situaties waarbij er discussie was over de vraag of er sprake was van 'medisch noodzakelijke zorg'. Bij de inspectie is in het afgelopen jaar slechts een enkele melding binnengekomen.
In januari 2008 heeft de inspectie wederom een gesprek gehad met de ''Straatdokters' in Rotterdam, waarbij naar voren kwam dat de situatie t.o.v. 2006 aanzienlijk is verbeterd.

Op grond van het bovenstaande is de inspectie tot de conclusie gekomen dat het niet nodig is om in zijn algemeenheid nog verder onderzoek te doen. Daar komt bij dat verwacht mag worden dat de problemen in zijn geheel zullen zijn opgelost als de plannen van de regering worden gerealiseerd om, net als bij de eerstelijnsgezondheidszorg, de financiering van de ziekenhuiszorg aan illegalen structureel te regelen. Ook is het van belang dat de aanbevelingen uit het in december 2007 verschenen rapport 'Arts en vreemdeling' van de commissie Klazinga worden geïmplementeerd.
Een en ander neemt niet weg dat de inspectie wel alert blijft op meldingen op dit terrein en deze ook grondig zal onderzoeken.